

Pilot Samen werken aan veiligheid

01/04/2019 - 01/04/2020

Actielijn 5 transformatiefonds: Jeugdigen beter beschermen als hun ontwikkeling gevaar loopt

Samenwerking van:

Coöperatie Jeugd- en gezinsteam Holland Rijnland

GO! voor jeugd

Jeugdbescherming West

William Schrikker stichting

TWO Jeugdhulp Holland Rijnland

Regionaal beleidsteam jeugdhulp Holland Rijnland

INLEIDING EN AANLEIDING

In de regio Holland Rijnland werken de 13 gemeenten met veel partijen samen aan de opdracht om ieder kind blijvend veilig te laten opgroeien. Ondanks deze gezamenlijke opdracht zijn er dilemma's waarbij de samenwerking onder druk staat. De jeugd- en gezinsteammedewerkers (hier na JGT-ers¹) ervaren een hoge verantwoordelijkheid t.a.v. casuïstiek waarin zorgen zijn over de veiligheid van de jeugdige en/of andere gezinsleden.

Wanneer het JGT actief bij een gezin betrokken is in het vrijwillige kader, bestaat de huidige ondersteuning over veiligheidsvraagstukken die wordt geboden door de ketenpartners als Veilig Thuis, Gecertificeerde Instelling (GI), het Crisis Interventie team (CIT) en de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) vaak uit advies en consultatie op afstand. Vanuit het JGT en de GI is er behoefte aan verbeteringen in de veiligheidsketen.

Als gevolg daarvan ervaart het JGT dikwijls er 'alleen voor te staan', en worden kansen in de samenwerking gemist. Er is behoefte aan een kortere lijn in de samenwerking met deze veiligheidspartners, met daarbij de mogelijkheid om samen op te trekken in casuïstiek.

De pilot is gericht op de casuïstiek waarvan wordt ingeschat dat er eerder de juiste stappen kunnen worden gezet en/of sneller vooruitgang kan worden behaald wanneer we beter samenwerken in de keten. Het zijn de zaken waarin we vastlopen en elkaars expertise nodig hebben om te sparren over wat in het belang is van de minderjarige.

Vanuit het Rijk is er vanuit het Transformatiefonds 2019-2021 middelen beschikbaar gesteld om de transformatie binnen de jeugdhulp te stimuleren. Eén van de actielijnen vanuit het Transformatiefonds is: Jeugdigen beter beschermen als hun ontwikkeling gevaar loopt. Met de regionale pilot "Samenwerken aan veiligheid" zetten we in op deze actielijn.

DOEL VAN DE PILOT

Vanuit de pilot wordt bijgedragen aan het doel: Jeugdigen beter beschermen als hun ontwikkeling gevaar loopt door een tijdige en integrale aanpak. De volgende subdoelen worden onderscheiden:

1. Lokale teams versterken met de kennis en expertise van Jeugdbescherming West en William Schrikker Stichting (GI)
2. Er komt helderheid over wat van een lokaal team verwacht mag worden in het signaleren en aanpakken van veiligheidsvraagstukken en wat aanvullend door gespecialiseerde instellingen (VT, RvdK, GI) ingezet wordt.
3. De jeugdbeschermingsketen zo kort mogelijk te laten duren door:
 - Een gemeenschappelijk afwegingskader vaststellen voor het beoordelen van bedreigingen in de opvoedingssituatie van jeugdigen.
 - zo veel mogelijk integraal te werken en een gezamenlijke triage toe te passen, met oog voor de eigen positie, expertise en instrumentarium van partners in de veiligheidsketen;
 - overlap in taken en werkzaamheden weg te nemen, en;

¹ Dit is inclusief de lokale GO! teams vanuit Alphen aan den Rijn en het Kernteam uit Kaag en Braassem

- eerder ingrijpen bij gezinnen indien veiligheid van het kind niet verbetert, ondanks de ingezette hulp;
- aandacht voor specifieke veiligheidsvraagstukken (waaronder complexe echtscheidingsproblematiek) waar de ontwikkeling van het kind bedreigd wordt.

FASERING

In 2019 ligt de focus op de basis en daarmee op subdoel 1 en 2. Subdoel 3 zal in 2019 door het intensiever samenwerken op onderdelen aangestipt worden. Echter zal subdoel 3 in 2020 opgepakt worden en wordt niet in dit projectplan uitgewerkt. Tevens zullen de uitkomsten van de pilot in 2019 de inzet voor 2020 en 2021 medebepalen.

TE BEHALEN RESULTAAT:

Samenwerking

Bij een goede samenwerking lopen de overdrachtsmomenten van de JGT's naar de GI's en van de GI's naar de JGT's vloeiend. Er is dan ook geen sprake van één overdrachtsmoment, maar men loopt gezamenlijk op. Hierbij heeft in eerste instantie het JGT de regiefunctie, maar draagt dit (gedurende de betrokkenheid van de GI) tijdelijk over aan de GI. Belangrijk is dat de JGT's gedurende het gehele traject betrokken blijven, zodat afschaling ook vloeiend verloopt.

Op het moment dat de GI's betrokken zijn, zijn zij eindverantwoordelijk voor het inschatten van wat nodig is om de veiligheid van het kind te waarborgen. De GI's stemmen met de JGT's af over de inzet van jeugdhulp.

De ervaring van de GI's is dat in de huidige situatie zaken lang bij het JGT blijven en kunnen de GI's, als de doelen bereikt zijn, moeilijk afschalen naar het vrijwillig kader. De JGT's ervaren de gang naar de Jeugdbeschermingstafel (JBT) niet zinnig als nog niet alles in het vrijwillig kader is geprobeerd en dit zorgt ervoor dat ze vaak (te) laat naar de JBT gaan. Dit zorgt ervoor dat de GI's aan het begin van de maatregel zwaardere zorg moeten inzetten en wellicht ook langer dan nodig betrokken zijn. Ook draagt dit niet bij aan een vertrouwensband cliënt/hulpverlening. De verwachting is dat de pilot een positieve bijdrage hieraan kan leveren door dit proces beter te laten verlopen

Subdoel 1: Lokale teams versterken met de kennis en expertise van Jeugdbescherming (GI)

In de pilot is het doel het gezamenlijk verhogen van de kwaliteit en effectiviteit van de jeugdzorgketen, zodat blijvende veiligheid voor het kind en verbetering voor het gezin (ten opzichte van de doelen die aan het begin van het traject zijn gesteld) bewerkstelligd wordt. Dit doen we door op het juiste moment de meest passende interventie voor het kind en het gezin in te zetten. Het JGT wordt aan de voorkant beter gepositioneerd en is in staat de juiste keuzes te maken. En is in staat waar nodig gezinnen duurzaam te ondersteunen, ook tijdens en na een maatregel. Hierbij is het noodzakelijk om gezamenlijk de verantwoordelijkheid te pakken om een vloeiende op- en afschaling van de regiefunctie te bewerkstelligen.

Dit subdoel valt te onderscheiden in een tweetal categorieën:

A. Meedenken

Een medewerker van de GI die met regelmaat fysiek bij het team aanwezig is en beschikbaar is om actief met de JGT-medewerkers kan meedenken t.a.v. casuïstiek. Kritisch meedenken over b.v.:

- De te nemen stappen t.a.v. het signaleren, bespreken en stoppen van signalen van kindermishandeling.
- De vraag: wanneer is het goed genoeg en kunnen we loslaten?
- De vraag: wanneer is het genoeg? Doorpakken op het juiste moment.

Aanwezigheid op een JGT-locatie op wisselende momenten en in afstemming met het team. Deelname aan het wekelijkse casuïstiekoverleg hoeft niet structureel of volledig, maar juist voor specifieke relevante casuïstiek (b.v. een deel van het overleg aansluiten, of niet alle weken). We willen in een werksessie met uitvoerend medewerkers concretiseren waar de behoefte ligt en hoe dit qua tijd, zo functioneel mogelijk vormgegeven kan worden.

B. Expertise versterken

Actief deelnemen en “coaching on the job” bij casussen waarbij wordt ingeschat dat dit van meerwaarde is. Bijvoorbeeld t.b.v. het opstellen van een Signs of Safety framework, het veiligheidsplan, het bepalen van de 'bodemeisen' en het bewaken daarvan.

Daarnaast kan de jeugdbeschermer de medewerker van het JGT helpen bij het leren positioneren in complexe zaken, zodat je de focus kan houden op het bieden van de benodigde ambulante hulp, en ook na het bespreken van de zorgen met de cliënt weer verder kan. Jeugdbeschermers kunnen medewerkers van JGT's handvatten geven om zorgen te bespreken. Verder kunnen jeugdbeschermers het JGT ondersteunen bij de onderbouwing van casussen richting de JBT.

Voor de pilotperiode wordt samengewerkt met de GI's (Jeugdbescherming West en William Schrikker Stichting) vanwege de brede expertise op het gebied van Veiligheid. Andere partners in de veiligheidsketen zoals RvdK, CIT, VT en Jeugdbeschermingstafel worden betrokken als casuïstiek daar om vraagt.

Het is nadrukkelijk niet de bedoeling dat taken worden overgenomen. Ook als dat betekent dat er een Verzoek tot Onderzoek/melding (VTO) nodig is.

Te behalen resultaten:

- De expertise op het gebied van het omgaan met veiligheid in lokale teams is versterkt.
- Toename van kennis en vaardigheden door het samen optrekken (van onbewust bekwaam naar bewust bekwaam). Denk aan: meer begrip en bekendheid met elkaars taken en rollen. Van elkaar leren bij het toepassen van 1Gezin, 1Plan, SOS, het doorlopen van de stappen van de meldcode, bijvoorbeeld het onderzoeken van signalen van kindermishandeling, het uitvoeren van een risico-inventarisatie, het bespreken van zorgen, etc.
- De jeugdbeschermer helpt de medewerker van het JGT bij het leren positioneren in complexe zaken, zodat de focus kan worden gehouden op het bieden van de benodigde ambulante hulp, en ook na het gezamenlijk bespreken van de zorgen met de cliënt weer verder kan.

- Medewerkers voelen zich krachtig en gesteund bij complexe casuïstiek, waarbij we elkaar kunnen aanspreken op verantwoordelijkheden en op te schalen waar nodig. Reflectie op eigen handelen en keuzes die gemaakt zijn;
- Betere samenwerking en overdracht tussen JGT en GI's, t.a.v. taken en opdrachten. Hierdoor ervaren cliënten een meer vloeiende, doorgaande lijn, in plaats van losse, opeenvolgende episodes;
- Een effectieve samenwerking, waarbij de juiste partijen op het juiste moment worden betrokken.
- medewerkers krijgen inzicht in rolverdeling, verantwoordelijkheden en regievoering

Subdoel 2: Er komt helderheid over wat van een lokaal team verwacht mag worden in het signaleren en aanpakken van veiligheidsvraagstukken en wat aanvullend door gespecialiseerde instellingen (VT, RvdK, GI) ingezet wordt.

Het is van belang dat binnen de jeugdhulpregio helderheid is over de taken en verantwoordelijkheden van een lokaal team en wat verwacht mag worden in het signaleren en tegengaan van onveilige opvoedingssituaties en wat aanvullend verwacht mag worden van instellingen zoals Veilig Thuis, Raad voor de Kinderbescherming en gecertificeerde instellingen. Er zal onderzocht worden waar precies de knelpunten in de samenwerking liggen en wat hiervoor de oplossingsrichtingen zijn.

Te behalen resultaten:

- Knelpunten zijn in kaart gebracht
- Betere samenwerking en overdracht tussen JGT en GI's, t.a.v. taken en opdrachten. Hierdoor ervaren cliënten een meer vloeiende, doorgaande lijn, in plaats van losse, opeenvolgende episodes;
- Oplossingsrichtingen zullen worden voorgesteld voor de samenwerking tussen GI's en JGT
- medewerkers krijgen inzicht in rolverdeling, verantwoordelijkheden en regievoering

UITVOERING 2019 -2020

De pilot start gefaseerd vanwege de werving van GI medewerkers en per 01/04/2019 draait de pilot op volle kracht. De pilot wordt in 3 gebieden uitgevoerd, zodat vergeleken kan worden wat de effecten zijn van de inzet van de GI's. Het gaat om de volgende teams:

1. JGT team Leiderdorp/ Zoeterwoude
2. JGT team Hillegom
3. GO! team Ridderveld Alphen aan den Rijn.

De pilot duurt in eerste instantie één jaar – tot 01/04/2020- en vraagt een geschatte inzet van de GI's van circa 8 tot uur per week per JGT team. In totaal dus 24 uur per week. Met de 3 deelnemende teams worden afspraken gemaakt over hoe deze uren van de GI concreet worden ingezet. Afgesproken is dat er wordt gewerkt met een pool van vast gezichten en vaste aanspreekpunten per team. Dit kan op basis van het aantal casussen

waarbij de teamleden gebruik willen maken van de medewerker van de GI om te 'komen meedenken'.

DUURZAME BORGING

De resultaten van de pilot worden na afloop van de pilot door de deelnemende partijen uitgerold naar de teams. Waar dit op onderdelen al eerder kan zal dit breder worden uitgerold.

In het laatste kwartaal van 2019 maken de deelnemende partijen hier een implementatieplan voor, waarbij het uitgangpunt is dat de benodigde capaciteit en expertise na de pilotperiode binnen de financiële kaders van de deelnemende partijen wordt opgevangen. Indien uit de pilot blijkt dat de financiële kaders niet toereikend zijn, gaan de deelnemende partijen en de gemeenten hier tijdig over in gesprek met elkaar.

MONITORING

Om te monitoren of het verwachte effect van de samenwerking wordt behaald, zal door de JGT'er en jeugdbeschermer de volgende zaken gedurende de pilot per casus het volgende worden gemonitord:

Welk resultaat verwacht je van de samenwerking met de veiligheidsmedewerker? Wat levert dit op voor:

1. Welke partijen zijn betrokken bij deze casus?
2. Hoe wordt de rolverdeling?
3. Verwachting vooraf: Welk resultaat wordt van de samenwerking verwacht?
 - a. het kind;
 - b. het gezin;
 - c. de samenwerking?
4. Evaluatie achteraf: Wat heeft de samenwerking opgeleverd voor:
 - a. het kind;
 - b. het gezin;
 - c. de samenwerking?

Er wordt gemonitord in hoeveel zaken de medewerker van de GI worden benut en in welke vorm.

Na 6 maanden wordt een tussenevaluatie uitgevoerd.

Op basis van een evaluatie en de uitkomsten van de pilot (na één jaar) wordt bepaald of en op welke wijze de pilot eventueel wordt voortgezet.

RISICO

Een belangrijk risico in dit project is de beschikbaarheid van GI medewerkers.

Vanwege diverse factoren is de werkdruk voor GI medewerkers hoog en uitval een reëel risico, ook is er schaarste onder GI medewerkers op de arbeidsmarkt en hebben wettelijke verplichtingen (uitvoeren maatregelen) voorrang.

Specifiek voor dit project zullen de GI's, met de beschikbare pilotmiddelen, extra capaciteit aantrekken. Indien de GI's niet aan de vraag kunnen voldoen, dan zullen de GI's hierover de gemeenten en de pilotpartners tijdig informeren en gezamenlijk nadenken over mogelijke oplossingen.

PROJECTSTRUCTUUR

De pilot wordt in opdracht van het regionale beleidsteam jeugdhulp HR uitgevoerd.

Het projectteam bestaat uit:

1. Ambtelijke opdrachtgever namens de regiogemeenten HR: vertegenwoordigd door Miranda de Boer (Alphen aan den Rijn) en n.t.b.
2. TWO: Maria Brandsma
3. Projectleider: Ellen de Zwart, voorzitter Jeugdbeschermingstafel
4. Uitvoerende partijen:
 - a. JBW: vertegenwoordigd door Ellen Vaneker
 - b. WSG: vertegenwoordigd door Joris van de Park
 - c. JGT/ GO! voor jeugd vertegenwoordigd door Mandy van Veen/ Dennis de Roo

Het team komt 1 keer per kwartaal onder leiding van de projectleider bij elkaar om de voortgang van de pilot te bespreken. De uitvoerende partijen maken met de projectleider nadere afspraken over afstemming.

BEGROTING

Voor de uitvoering van de pilot is van april 2019- tot april 2020 maximaal € 150.000 beschikbaar:

De middelen worden als volgt ingezet:

- Projectleider: Voorzitter JBT budgetneutraal voor 5 uur per week
- Inzet JBW € 65.500
- Inzet WSG € 65.500
- Inzet JGT budget neutraal
- Inzet GO! budget neutraal
- Werkbudget zoals trainingskosten € 19.000